

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2732

Vragen van het lid **Martin Bosma** (PVV) aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *de ereplaats voor wetsovertreders bij de viering van Koningsdag* (ingezonden 30 april 2019).

Antwoord van Minister **Ollongren** (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) (ontvangen 21 mei 2019).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de nationale viering van Koningsdag te Amersfoort, in het bijzonder de prominente rol die Extinction Rebellion daarin speelt?

Antwoord 1

Ik heb kennisgenomen van de nationale viering van Koningsdag in Amersfoort en de demonstratie die daar heeft plaatsgevonden van actiegroep Extinction Rebellion.

Vraag 2 en 3

Bent u bekend met de wetsovertredingen en ordeverstoringen die een dag eerder door dezelfde organisatie te Amsterdam zijn gepleegd? Waarom krijgen deze wetsovertreders een ereplaats bij Koningsdag? Kunt u een tijdslijn verschaffen van de communicatie van de gemeente met de actievoerders? Van wanneer dateert het contact tussen de gemeente en de activisten? Op initiatief van wie staat Extinction Rebellion daar? Waarom heeft de burgemeester de actievoerders niet verder weg, dus uit het zicht, geplaatst? Welk belang heeft de gemeente hierbij?

Antwoord 2 en 3

Het in goede banen leiden van demonstraties is op grond van de Wet openbare manifestaties (Wom) een bevoegdheid van het lokale gezag (de burgemeester). Vertrekpunt voor burgemeesters bij demonstraties moet altijd zijn dat deze doorgang vinden, het recht om te demonstreren kan uitsluitend worden ingeperkt als dat noodzakelijk is ter bescherming van de volksgezondheid, in het belang van het verkeer of ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden. De overheid moet haar best doen om een demonstratie toe te staan op de plek waar demonstranten deze willen laten plaatsvinden, geteeld ook op het uitgangspunt dat demonstraties moeten worden toegestaan daar waar deze door het publiek waarvoor de boodschap bedoeld is kunnen worden gehoord en gezien.

Gelet op het bovenstaande ben ik niet in de positie om verantwoording af te leggen over de wijze waarop de burgemeester met demonstraties van Extinction Rebellion omgaat. Niettemin kan ik uw Kamer over de aan de orde gestelde demonstraties wel enige feitelijke informatie verschaffen. Ik ben ermee bekend dat Extinction Rebellion de dag voor Koningsdag gedemonstreerd heeft in Amsterdam. De gemeente Amsterdam heeft mij desgevraagd geïnformeerd dat die demonstratie enige verkeershinder veroorzaakte en aanleiding was voor enkele verkeersovertredingen (ook van autobestuurders die op de trambaan gingen rijden), waar na constatering tegen is opgetreden. Desgevraagd heeft de gemeente gemeld dat er geen sprake is geweest van het plegen van ordeverstoringen. Uit informatie die de gemeente Amersfoort heeft verstrekt blijkt dat de politie in Amersfoort contact heeft gelegd met Extinction Rebellion, nadat informatie beschikbaar was gekomen dat deze actiegroep op Koningsdag in Amersfoort een demonstratie wilde houden. Dit was ongeveer een week voor Koningsdag. De politie en gemeente hebben meermaals contact met de actiegroep gehad in de week voor Koningsdag en met hen gesprekken gevoerd over de voorgenomen acties. Dit is een gebruikelijke werkwijze bij demonstraties. De demonstranten wilden graag demonstreren op de plek waar zij uiteindelijk in het water zijn gesprongen. Die plek stuitte bij de gemeente Amersfoort en de politie niet op bezwaren. Tijdens de actie van de demonstranten op Koningsdag hebben zich geen onveilige situaties voorgedaan.

Vraag 4

Deelt u de mening dat wetsovertreding hiermee wordt goedgekeurd?

Antwoord 4

Nee. Het recht om te demonstreren is geen vrijbrief voor wetsvertredingen. Ook demonstranten moeten zich gewoon aan de wet houden. Zie verder het antwoord op de vragen 2 en 3.

Vraag 5

Op welke manier is de NOS hierbij betrokken, gezien de onderwater-opnamen die lange voorbereidingstijd vergen?

Antwoord 5

In de Mediawet staat dat publieke en commerciële omroepen redactionele autonomie hebben. Dit betekent dat ze zelf bepalen wat ze aanbieden via televisie, radio, internet en sociale media. Ze zijn ook zelf verantwoordelijk voor de vorm en de inhoud van hun programma's. De overheid mag zich hier niet mee bemoeien. De gemeente Amersfoort heeft mij meegedeeld dat de gemeente en politie met de NOS geen afspraken hebben gemaakt over wat er wel en niet zou worden uitgezonden.

Vraag 6

Kunnen alle actiegroepen voortaan een prominente plek krijgen bij Koningsdag? Of is dit alleen weggelegd voor slaafs links actievolk?

Antwoord 6

Het recht om te demonstreren is een grondrecht en komt een ieder gelijkelijk toe. Het respecteren van dit recht dient voor het lokale gezag voorop te staan, ook op Koningsdag. Het is aan de burgemeester om op lokaal niveau afwegingen te maken ten aanzien van de regulering van demonstraties.

Vraag 7

Wie financiert Extinction Rebellion?

Antwoord 7

Anders dan informatie die via openbare bronnen te verkrijgen is, bijvoorbeeld via de website van Extinction Rebellion, beschik ik niet over informatie over deze actiegroep.